

DECIZIE

26 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Victor Burduh
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de Moga Tatiana,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Moga Tatiana
către SRL „Artprest Grup” cu privire la constatarea faptului de încetare a raporturilor
de muncă și constatarea eliberării din funcția de contabil în baza art. 85 alin. (1) al
Codului muncii începând cu data de 25 octombrie 2017,

împotriva deciziei din 06 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de către Moga Tatiana și menținută hotărârea din 12 iulie
2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana),

c o n s t a t ă :

La 06 februarie 2018, Moga Tatiana s-a adresat în instanță cu o cerere de
chemare în judecată către SRL „Artprest Grup” privind constatarea faptului încetării
contractului individual de muncă încheiat între SRL ”Artprest Grup” și Moga Tatiana
și constatarea eliberării din funcția de contabil din data de 25 octombrie 2017 în baza
prevederilor art. 85 alin. (1) al Codului muncii.

În motivarea cererii a indicat că în baza ordinului SRL „Artprest Grup” nr. 2 din
01 februarie 2013, a fost angajată în funcția de contabil al societății, activând în
această funcție în perioada 01 februarie 2013 – 20 aprilie 2014, iar printr-un ordin
intern, contractul individual de muncă a fost suspendat în baza art. 76 lit. b) al
Codului muncii în legătură cu acordarea concediului de maternitate.

Reclamanta a menționat că la momentul expirării concediului de îngrijire a
copilului, la 24 iunie 2017, s-a prezentat la sediul SRL „Artprest Grup” pentru
reluarea activității de muncă, dar a constatat că compania deja nu mai activează pe
adresa mun. Chișinău, str. Columna 170, iar la 11 octombrie 2017 a expediat la
adresa juridică a societății date o cerere de demisie, dar care nu s-a soldat cu nici un
rezultat.

Din motivul că SRL „Artprest Grup” nu mai activează, reclamanta a depus la
Inspectoratul de Stat al Muncii petiția nr.M1297/17 din 11 octombrie 2017, prin care

a solicitat verificarea SRL „Artprest Grup” și stabilirea locului aflării acesteia, iar prin răspunsul din 07 noiembrie 2017, nr.M-1297/17, Inspectoratul de Stat al Muncii a menționat că deplasându-se de nenumărate ori pe adresele mun. Chișinău str. Columna 170 și str. Grădina Botanică, 14/3, ap.307, nu a fost posibil de găsit conducerea întreprinderii, care se eschivează de a prezenta actele solicitate pentru efectuarea controlului.

Conform răspunsului din 07 decembrie 2017 nr.M-1297/17 Inspectoratul de Stat al Muncii a comunicat că nu a fost posibil de găsit administratorul întreprinderii, astfel s-a sesizat Inspectoratul General de Poliție pentru soluționarea petiției. Prin răspunsul nr. 30887 din 26 decembrie 2017 Inspectoratul de Poliție Buiucani al Direcției de Poliție Chișinău a informat că conducătorul întreprinderii, conform contractului de vânzare-cumpărare din 16 februarie 2017, este Guglia Igor, cetățean al Ucrainei, care la 07 martie 2017 a părăsit teritoriul Republicii Moldova.

În fața instanțelor de judecată, Moga Tatiana a solicitat constatarea faptului încetării raporturilor în baza contractului individual de muncă încheiat între SRL „Artprest Grup” și Moga Tatiana și constatarea eliberării din funcția de contabil din data de 25 octombrie 2017 în baza art.85 alin. (1) al Codului muncii.

Prin hotărârea din 12 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) acțiunea înaintată de Moga Tatiana a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 06 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Moga Tatiana și menținută hotărârea din 12 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana).

Pentru a decide astfel, instanțele inferioare au reținut că, demisionarea salariatului are loc prin remiterea angajatorului a unei cereri privind demisia, ce urmează a fi remisă acestuia cu cel puțin 14 zile de pînă la data eventualei încetări a raporturilor de muncă și doar cu acordul ambelor părți ale contractului individual de muncă acest termen poate fi redus, astfel încât, în lipsa unui astfel de acord, raporturile individuale de muncă pot fi încetate de către salariat după expirarea a 14 zile de la data depunerii cererii de demisie.

Totodată, reținând probatoriul prezentat de părți, instanțele au evidențiat că, deși locul aflării angajatorului (administratorului societății pârâte) nu a putut fi stabilit, totuși Moga Tatiana nu a prezentat dovada remiterii cererii de demisie, la sediul întreprinderii pârâte, înregistrat în Registrul persoanelor juridice, motiv pentru care nu se poate opera demisia în ordinea stabilită de art. 85 alin. (1) al Codului muncii.

Instanțele ierarhic inferioare au constatat că în speță reclamanta nu a dovedit că raporturile individuale de muncă au încetat la cererea acesteia în temeiul art. 85 al Codului muncii, astfel încât dispozițiile acestei norme sunt inaplicabile speței, și astfel instanța nu este îndreptățită de a constata încetarea raporturilor de muncă între părți din data indicată de Moga Tatiana și nici de a constata eliberarea din funcția deținută a apelantei cu începere din 25 octombrie 2017.

La 07 martie 2019, Moga Tatiana a declarat recurs împotriva deciziei din 06 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei a nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a încălcat și a aplicat greșit normele de drept material.

Prin încheierea din 12 iunie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat

de Moga Tatiana a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs constată că, decizia recurată a fost pronunțată la 06 decembrie 2018, expediată părților abia la 11 ianuarie 2019, ceea ce denotă faptul că recursul declarat la 07 martie 2019 a fost depus cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 444 al Codului de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În plus, recurentul și intimații au avut ocazia să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. (*mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75)

Subsidiar, în § 26 – 27 ale deciziei Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 al Codului de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând hotărârea contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Moga Tatiana urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe dispunând scoaterea de pe rol a cererii din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. d) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, dispunând încetarea procesului ori scoaterea cererii de pe rol dacă există temeiurile prevăzute la art. 265 și 267.

Pe parcursul examinării cauzei în fazele procesuale anterioare s-a constatat cu certitudine că, SRL „Artprest Grup” de fapt nu mai activează, sediul întreprinderii este închis, iar administratorul societății a părăsit țara. Totuși, la materialele cauzei nu se regăsesc probe dacă societatea a fost lichidată.

Dat fiind faptul că cererea de demisie expediată la sediul SRL „Artprest Grup” a rămas fără răspuns, Moga Tatiana s-a adresat în justiție cu o acțiune în procedură specială de constatare a încetării raporturilor de muncă din data specificată. Instanțele ierarhic inferioare examinând cauza au respins acțiunea Tatiane Moga ca fiind neîntemeiată.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține două particularități importante ale pricinilor examinate în ordinea procedurii speciale, și anume lipsa litigiului de drept și lipsa părților cu interese contrare.

Conform art. 85 alin. (1) al Codului muncii, salariatul are dreptul la demisie –

desfacere a contractului individual de muncă, din proprie inițiativă, anunțând despre aceasta angajatorul, prin cerere scrisă, cu 14 zile calendaristice înainte. Iar, potrivit alin. (3) al aceleiași legi, după expirarea termenelor indicate, salariatul are dreptul să înceteze lucrul, iar angajatorul este obligat să efectueze achitarea deplină a drepturilor salariale ce i se cuvin salariatului și să-i elibereze documentele legate de activitatea acestuia în unitate.

Colegiul lărgit evidențiază că litigiul de drept poate fi exprimat în contestația de către persoanele interesate a drepturilor petiționarului, ce vor rezulta din hotărârea judecătorească. La caz, în urma constatării faptului juridic revendicat de Moga Tatiana, angajatorului îi devin opozabile anumite obligații prevăzute de lege, iar ca urmare SRL „Artprest Grup” poate să se opună acestora sau să aibă interese contrare, fiind evident un litigiu de drept, ce nu este caracteristic pricinilor examinate în ordinea procedurii speciale.

Mai mult ca atât, pentru examinarea unei cauze în procedura specială, urmează a fi respectate câteva condiții, pe lângă cea menționată supra. Astfel, faptul constatat generează, în virtutea legii, apariția, modificarea sau încetarea unor drepturi personale sau patrimoniale ale petiționarului și petiționarul nu are altă posibilitate de a obține sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită.

La acest capitol, instanța de recurs reține că, în speță, faptul a cărei constatare se solicită nu duce la încetarea unui drept deoarece expres se solicită constatarea încetării raportului de muncă. O situație distinctă ar fi în cazul în care petiționara nu ar avea o altă modalitate de a constata faptul juridic, în legătură cu lichidarea întreprinderii sau în legătură cu alte chestiuni.

Potrivire prevederilor art. 267 lit. 1) al Codului de procedură civilă, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care: la examinarea cauzei în procedură specială se constată un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești.

În conformitate cu art. 280 alin. (3) al Codului de procedură civilă, dacă la depunerea cererii sau la examinarea pricinii în procedură specială, se constată un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești, instanța scoate cererea de pe rol printr-o încheiere și explică petiționarului și persoanelor interesate dreptul lor de a soluționa litigiul în procedură de acțiune civilă la instanța competentă.

Astfel, din considerentele enunțate și având în vedere faptul că, la examinarea cauzei civile în procedură specială, la cererea Moga Tatiana către SRL „Artprest Grup” cu privire la constatarea faptului de încetare a raporturilor de muncă și constatarea eliberării din funcția de contabil în baza art. 85 alin. (1) al Codului muncii începând cu data de 25 octombrie 2017, s-a constatat între Moga Tatiana și SRL „Artprest Grup” un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a scoate cererea de pe rol.

Instanța de recurs consideră necesar a explica Tatianeii Moga și SRL „Artprest Grup” că, ei sunt în drept de a soluționa litigiul apărut între ei cu privire la constatarea faptului încetării raporturilor de muncă în procedură contencioasă în instanța competentă.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 267 lit. 1), art. 268, art. 280 alin.(3), 445 alin. (1) lit. d) ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Moga Tatiana.

Se casează decizia din 06 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 12 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) emise în cauza civilă intentată de Moga Tatiana către SRL „Artprest Grup” cu privire la constatarea faptului de încetare a raporturilor de muncă și constatarea eliberării din funcția de contabil în baza art. 85 alin. (1) al Codului muncii începând cu data de 25 octombrie 2017 și se pronunță o hotărâre sub formă de încheiere prin care:

Se dispune scoaterea de pe rol a cererii depuse de Moga Tatiana către SRL „Artprest Grup” cu privire la constatarea faptului de încetare a raporturilor de muncă și constatarea eliberării din funcția de contabil în baza art. 85 alin. (1) al Codului muncii începând cu data de 25 octombrie 2017.

Se explică Tatianeii Moga că după înlăturarea circumstanțelor care au dus la scoaterea cererii de pe rol, poate adresa instanței o nouă cerere, conform dispozițiilor generale în instanța de drept comun

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Svetlana Filincova